НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною радою
(протокол № 5 від 28 серпня 2026 р.)
Голова Науково-методичної ради
університету
_____Оксана ШИНКАРУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ДОКАЗОВА ПРАКТИКА У ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
спеціальність: І7 Терапія та реабілітація
освітньо-наукова програма: Фізична терапія, ерготерапія
статус навчальної дисципліни: обов'язкова
код дисципліни в освітньо-науковій програмі: ОК.11
мова навчання: українська

Київ – 2026

РОЗРОБНИК:
Антоніна КОВЕЛЬСЬКА, доцент кафедри терапії та реабілітації, кандидат біологічних наук, доцент,
akovelska@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:
Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 17.08.2026 р., протокол № 22)

Завідувач кафедри _____ доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Олена ЛАЗАРЄВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми _____ Олена ЛАЗАРЄВА

Начальник навчально-методичного відділу _____ Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти _____ Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування фундаментальних методологічних знань та практичних навичок, необхідних для самостійного планування, організації, проведення та захисту результатів наукових досліджень. Мета програми: набуття здобувачами освіти загальних та спеціальних (фахових) компетентностей для проектування високоякісних дисертаційних досліджень у галузі охорони здоров'я; здатності генерувати нові знання та інтегрувати доказові реабілітаційні технології у систему медичної допомоги, а також досягнути передбачених результатів навчання. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні теми: Методологічні засади та специфіка дизайну досліджень у терапії та реабілітації. Практика, заснована на доказах, систематичні огляди та критична оцінка доказів. Розроблення протоколів, клінічних настанов і трансляція доказів у практику. Відкрита наука, інтелектуальна власність і впровадження результатів. Патентний пошук. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. This course is designed to equip future Doctor of Philosophy (PhD) candidates with the fundamental methodological knowledge and practical skills necessary for independently planning, organizing, conducting, and defending the results of scientific research. Program Objective: To enable students to acquire general and specialized (professional) competencies for designing high-quality dissertation research in the field of healthcare, capable of generating new knowledge and integrating evidence-based rehabilitation technologies into the healthcare system, as well as achieving the intended learning outcomes. Course load: 3 ECTS credits. Main topics: Methodological foundations and specific aspects of research design in therapy and rehabilitation. Evidence-based practice, systematic reviews, and critical appraisal of evidence. Development of protocols and clinical guidelines, and translation of evidence into practice. Open science, intellectual property, and the implementation of research findings. Patent search. The final grade is determined based on the results of ongoing assessments and the exam.

Мета навчальної дисципліни – набуття здобувачами вищої освіти загальних та фахових компетентностей для проектування високоякісних дисертаційних досліджень у галузі охорони здоров'я; здатності генерувати нові знання та інтегрувати доказові реабілітаційні технології у систему медичної допомоги, а також досягнути передбачених результатів навчання.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація

Шифр	Компетентності

Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК01.** Здатність до абстрактного, критичного та системного мислення, аналізу й синтезу інформації, генерування нових ідей. **ЗК04.** Здатність розв'язувати складні проблеми, ухвалювати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, виявляти ініціативу та працювати в міждисциплінарному середовищі.
Фахові компетентності (ФК)	**ФК01.** Здатність критично оцінювати результати фундаментальних і прикладних досліджень, здійснювати системний аналіз розвитку фізичної терапії та ерготерапії в Україні й інших країнах, науково обґрунтовувати адаптацію міжнародних професійних практик, заснованих на доказах, до національного контексту, визначати перспективні напрями вдосконалення професійної практики та реабілітаційних послуг. **ФК02.** Здатність виявляти та формулювати актуальні наукові проблеми, генерувати нові наукові ідеї та гіпотези, здійснювати оригінальні дослідження, спрямовані на переосмислення наявних і створення нових знань, підходів і професійних практик у фізичній терапії, ерготерапії та суміжних міждисциплінарних напрямах з урахуванням їхньої суспільної значущості. **ФК03.** Здатність обґрунтовувати та застосовувати методологію наукових досліджень, розробляти дизайн дослідження, обирати й використовувати відповідні методи збору, аналізу та інтерпретації даних для розв'язання актуальних наукових і практичних проблем фізичної терапії та ерготерапії. **ФК05.** Здатність використовувати сучасні інформаційні та цифрові технології, спеціалізовані бази даних, електронні наукові ресурси й програмне забезпечення для проведення досліджень, аналізу та інтерпретації даних, а також забезпечення освітньої діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії. **ФК07.** Здатність прогнозувати вплив наукових досліджень у сфері фізичної терапії та ерготерапії на людину і суспільство, відповідати за отримані наукові результати, дотримуватися принципів дослідницької етики та академічної доброчесності у науковій, науково-педагогічній і професійній діяльності.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	8	0	16	0	66	90

Заочна	4	0	4	0	82	90

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Методи наукового дослідження», «Професійна поведінка, комунікація та інноваційні методи», «Прикладна теорія ерготерапії», «Науково-доказова практична діяльність та клінічне мислення у фізичній терапії», «Науково-доказова практична діяльність та клінічне мислення у ерготерапії», «Методи обстеження у фізичній терапії».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма			
	усього	л.	п.	с. р.	усього	л.	п.	с. р.
Тема 1. Методологічні засади та специфіка дизайну досліджень у терапії та реабілітації.	22	2	4	16	22	2		20
Тема 2. Практика, заснована на доказах, систематичні огляди та критична оцінка доказів.	24	2	4	18	24	2		22
Тема 3. Розроблення протоколів, клінічних настанов і трансляція доказів у практику.	22	2	4	16	22		2	20
Тема 4. Відкрита наука, інтелектуальна власність і впровадження результатів. Патентний пошук.	22	2	4	16	22		2	20
Всього годин:	90	8	16	66	90	4	4	82

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Методологічні засади та специфіка дизайну досліджень у терапії та реабілітації.

Специфіка наукових доказів у спеціальності І7. Чому класична модель доказової медицини (ЕВМ) потребує адаптації в реабілітації? Проблема

стандартизації «комплексних втручань» (інтервенцій), які залежать від майстерності терапевта та активної участі пацієнта. Перехід від нозоцентричного підходу (діагноз, хвороба) до функціонального підходу. Ієрархія доказовості і класифікація дизайнів (формату) досліджень. Первинні дослідження: обсерваційні (опис серії випадків, поперечні, когортні, випадок-контроль) та експериментальні (рандомізовані контрольовані дослідження – РКД, квазі-експериментальні). Особливості РКД у терапії (плацебо-контроль, засліплення) та складнощі їх реалізації в реабілітації. Специфіка квазі-експериментальних досліджень та досліджень з одним суб'єктом (single-subject design) у реабілітаційній практиці. Формулювання наукової гіпотези: Структурування за алгоритмом PICO / PICOT (Patient/Problem, Intervention, Comparison, Outcome, Time)

Тема 2. Практика, заснована на доказах, систематичні огляди та критична оцінка доказів.

Концепція доказової реабілітаційної практики (EBRP). Еволюція від інтуїтивної терапії до тріади: «найкращі наукові докази – клінічний досвід терапевта – цінності та вподобання пацієнта». П'ять етапів доказового підходу. Вторинні дослідження: Систематичний огляд як науковий метод: відмінності від класичного наративного огляду. Мета-аналіз та як він об'єднує дані кількох досліджень. Критична оцінка першоджерел (Critical Appraisal). Чому не кожна публікація в Scopus/WoS є істиною? Поняття методологічної якості та ризику упередженості (Risk of Bias). Форест-графік (Forest plot) як основа мета-аналізу. Як читати графік: ромби, квадрати, довірчі інтервали (CI), оцінка гетерогенності даних (I^2). Поняття упередженості публікації (Publication bias) та лійкоподібний графік (Funnel plot).

Тема 3. Розроблення протоколів, клінічних настанов і трансляція доказів у практику.

Ієрархія документів у доказовій реабілітації. Клінічні настанови (Clinical Practice Guidelines), клінічні протоколи та локальні стандарти. Роль настанов у забезпеченні безпеки та стандартизації фізичної терапії та ерготерапії. Система GRADE (Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation). Як робочі групи оцінюють якість доказів (висока, помірна, низька) та силу рекомендацій (сильна/слабка). Чому слабка рекомендація може базуватися на високій якості доказів і навпаки. Міжнародні бази та розробники настанов. Огляд ресурсів (наприклад, PEDro Evidence-Based Clinical Practice Guidelines, керівництва ВООЗ щодо реабілітації, настанови NICE, AHA/ASA для нейрореабілітації). Трансляція знань та імплементація. Наука про впровадження (Implementation Science). Чому лікарі та терапевти чинять опір новим протоколам: аналіз бар'єрів (інституційних, особистісних, фінансових) та стратегії їх подолання.

Тема 4. Відкрита наука, інтелектуальна власність і впровадження результатів. Патентний пошук.

Концепція Відкритої науки (Open Science) в охороні здоров'я. Принципи FAIR для наукових даних (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). Журнали відкритого доступу та проблема «хижацьких» видавництв.

Репозитарії наукових даних. Інтелектуальна власність у спеціальності І7: нові методики фізичної терапії, алгоритми ерготерапевтичного втручання, конструкції реабілітаційного обладнання (тренажери, ортези), спеціалізоване програмне забезпечення. Патент як інструмент захисту та джерело інформації: види охоронних документів в Україні (патенти на винахід, корисну модель, промисловий зразок), структура патенту (формула, опис, реферат). Механізми впровадження результатів у практику: трансфер технологій, організаційно-правові форми впровадження (локальні накази, інформаційні листи, методичні рекомендації), комерціалізація наукових розробок.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Методологічні засади та специфіка дизайну досліджень у терапії та реабілітації.	1. Проблема «засліплення» (blinding) у фізичній терапії та ерготерапії: як забезпечити об'єктивність, якщо терапевт і пацієнт знають характер втручання? (Роль «сліпого» оцінювача – blinded assessor). Методи рандомізації та прихованого розподілу пацієнтів (allocation concealment). Систематичні помилки (Bias): помилки відбору (selection bias), втрати пацієнтів у процесі реабілітаційного курсу (attrition bias) та методи їх компенсації (аналіз на основі призначеного лікування – Intention-to-treat analysis). Аналіз публікацій з бази PEDro. Оцінка статті за шкалою PEDro.	2	
	2. Вибір кінцевих точок дослідження (Outcomes): первинні та вторинні результати. Валідність, надійність (reliability) та мінімально клінічно значуща різниця (MCID) реабілітаційних шкалових оцінок та інструментальних методів (наприклад, гоніометрії, динамометрії, стабілографії). Розробка аспірантами індивідуальної PICO-карти для своєї дисертаційної роботи та обґрунтування оптимального дизайну для неї.	2	
Тема 2. Практика, заснована на доказах,	3. Використання логічних операторів (AND, OR, NOT), медичних предметних рубрик (MeSH) та фільтрів баз даних. Специфіка професійних реабілітаційних	2	

систематичні огляди та критична оцінка доказів.	баз: PEDro, OTseeker (для ерготерапевтів), Cochrane Rehabilitation. Трансформування своєї PICO-карту (з Теми 1) у текстовий пошуковий запит для PubMed. Знайти щонайменше один релевантний систематичний огляд за темою своєї дисертації та завантажити його повний текст.		
	4. Чек-лист PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) як дзеркало якості огляду. Шкала AMSTAR 2 для швидкої оцінки систематичних оглядів. Практична інтерпретація графічних результатів мета-аналізу. Розбір обраного реабілітаційного систематичного огляду: аналіз графіку Forest plot (чи є ефект від реабілітаційного втручання значущим?), оцінка ризику помилок та висновок (чи можна довіряти авторам і впроваджувати цей метод у своїй роботі).	2	
Тема 3. Розроблення протоколів, клінічних настанов і трансляція доказів у практику.	5. Структура та 6 доменів міжнародного інструменту AGREE II (Appraisal of Guidelines for Research & Evaluation). Оцінка суворості розробки настанови, її редакційної незалежності та ясності викладу. Правила адаптації міжнародних клінічних настанов за методом ADAPTE. Розбір одієї з чинних або міжнародних клінічних настанов (наприклад, «Реабілітація після інсульту» або «Менеджмент болю у нижній частині спини») та її критична оцінка за кількома доменами шкали AGREE II.	2	2
	6. Алгоритм побудови локального протоколу/клінічного маршруту пацієнта (Patient Pathway) на основі етапів реабілітації. На основі теми свого дисертаційного дослідження розібрати фрагмент алгоритму (блок-схему) клінічного протоколу або маршруту пацієнта, чітко вказавши: за яких	2	

	функціональних показників (шкал) призначається конкретне реабілітаційне втручання та коли воно припиняється.		
Тема 4. Відкрита наука, інтелектуальна власність і впровадження результатів. Патентний пошук.	7. Робота з національними та міжнародними патентними базами даних: УкрНОІВІ (Спеціалізована БД «Винаходи в Україні»), Google Patents, Espacenet (Європейське патентне відомство), PATENTSCOPE (WIPO). Пошук за ключовими словами, авторами (винахідниками) та кодами МПК (наприклад, A61H – Фізична терапія; пристрої для локалізації або введення в дію). Формування пошукового запиту у Google Patents або Espacenet. Знайти 2-3 профільні патенти (наприклад, спосіб відновлення функції кисті або новий тракційний тренажер), завантажити їх та проаналізувати «формулу винаходу».	2	2
	8. Правила складання заявки на отримання патенту на корисну модель/винахід за результатами дисертаційного дослідження. Документальний супровід трансляції результатів у клініку: підготовка акту впровадження (університетський та локальний рівні). Складання проєкту Акту впровадження результатів власного наукового дослідження в практику конкретного реабілітаційного центру або лікарні (з чітким формулюванням: що саме впроваджено, для якої категорії пацієнтів та який медико-соціальний чи економічний ефект це дало).	2	
	Всього годин:	16	4

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Тема 1. Методологічні	1. Вивчення міжнародних конструктів та чек-листів для звітування про дослідження	4	4

засади та специфіка дизайну досліджень у терапії та реабілітації.	(на вибір): CONSORT (для РКД), STROBE (для обсерваційних досліджень), PRISMA (для систематичних оглядів), TIDieR (для детального опису реабілітаційних втручань.		
	2. Підготовка презентації на тему: «Обмеження застосування класичних РКД у фізичній та реабілітаційній медицині та альтернативні варіанти дизайну».	4	6
	3. Пошук у базах даних (PubMed, PEDro, Cochrane Library) 3-х статей за профілем дослідження аспіранта з різними дизайнами; критичний аналіз методології цих робіт.	6	6
	4. Підготовка до практичних занять з теми 1.	2	4
Тема 2. Практика, заснована на доказах, систематичні огляди та критична оцінка доказів.	5. Самостійне оцінювання одного рандомізованого контрольованого дослідження за шкалою PEDro (для фізичних терапевтів складається з 11 пунктів) або за допомогою Cochrane Risk of Bias 2 (RoB 2).	8	10
	6. Створення власної пошукової матриці: Оформлення у вигляді таблиці протоколу пошуку літератури для першого (аналітичного) розділу дисертації: ключові слова, бази даних, кількість знайдених джерел, критерії відбору.	8	10
	7. Підготовка до практичних занять з теми 2.	2	2
Тема 3. Розроблення протоколів, клінічних настанов і трансляція доказів у практику.	8. Робота з реєстрами: Пошук на сайті Міністерства охорони здоров'я України (або в Державному реєстрі медико-технологічних документів) актуальних клінічних настанов та протоколів за профілем своєї дисертації. Аналіз їх відповідності сучасним стандартам доказової реабілітації	6	6
	9. Написання мініплану (есе) на тему: «Бар'єри для впровадження запропонованої мною реабілітаційної методики в практику конкретного відділення та план дій щодо їх подолання» (на основі моделей трансляції знань).	8	10

	10. Підготовка до практичних занять з теми 3.	2	4
Тема 4. Відкрита наука, інтелектуальна власність і впровадження результатів. Патентний пошук.	11. Патентний аналіз: Складання короткого звіту про патентні дослідження (патентного формуляру) за темою дисертації (за останні 10 років).	7	10
	12. Реєстрація профілів відкритої науки: Створення та актуалізація цифрових ідентифікаторів вченого (ORCID, ResearchGate, Google Scholar), ознайомлення з вимогами європейських грантових програм (наприклад, Horizon Europe) щодо обов'язкового відкритого доступу до публікацій та первинних даних (Open Data).	7	10
	13. Підготовка до практичних занять з теми 4.	2	4
Всього годин:		66	82

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, які дозволять сформувати у здобувачів PhD системне розуміння архітектури (структури) наукового пошуку в реабілітаційних науках, навчити обирати оптимальний формат (дизайн) дослідження та інструменти вимірювання результатів; навички ефективного пошуку наукової інформації, критичної оцінки методологічної якості публікацій та інтеграції найкращих доказів у власну науково-дослідну роботу та клінічну практику; трансформувати наукові дані (докази високого рівня) у реальні клінічні інструменти – протоколи, настанови та алгоритми втручань, а також ознайомити з методологією впровадження цих змін у практику реабілітаційних центрів; сформувати у знання про правові та етичні засади захисту інтелектуальної власності, принципи Відкритої науки (Open Science), а також практичні навички проведення патентних досліджень та комерціалізації (впровадження) інноваційних реабілітаційних технологій завдяки:

знанням: методологічних відмінностей між медичними (клінічними) та реабілітаційними дослідженнями; ієрархії наукових доказів у реабілітації; 5 кроків доказової реабілітаційної практики (EBRP); відмінності між систематичним та наративним оглядами; структури мета-аналізу та логіки інтерпретації форест-графіків (Forest plots); різниці між клінічною настановою (guideline), протоколом та клінічним маршрутом пацієнта; принципів градування доказів за системою GRADE; бар'єрів на шляху трансляції знань у реабілітації; концепції Відкритої науки та її складові (Open Access, Open Data); об'єктів права інтелектуальної власності в медицині та реабілітації; структури патентного документа та видів патентів (на винахід, корисну модель, спосіб лікування/реабілітації).

умінням: трансформувати клінічну проблему у науковий запит за допомогою моделі PICO; розпізнавати та мінімізувати специфічні для реабілітації систематичні помилки (bias); будувати складні стратегії пошуку в базах даних (PubMed/Medline, PEDro, Cochrane Library); критично оцінювати ризик системних помилок у статтях за допомогою міжнародних інструментів (шкала PEDro, інструмент Cochrane RoB 2); інтерпретувати результати систематичних оглядів; оцінювати якість клінічних настанов за допомогою міжнародного опитувальника AGREE II; адаптувати закордонні протоколи до локальних умов системи охорони здоров'я України; формулювати клінічні рекомендації на основі висновків власних досліджень; проводити глибокий патентний пошук у національних та міжнародних базах даних; визначати патентну чистоту та рівень техніки (state of the art) для своєї наукової розробки; оформлювати акти впровадження результатів дисертації в клінічну практику.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація

Шифр	Результати навчання
РН	**РН01.** Критично аналізувати та переосмислювати сучасні наукові концепції, теорії, методологічні підходи й результати фундаментальних і прикладних досліджень у фізичній терапії, ерготерапії та суміжних галузях знань, визначати перспективні напрями розвитку науки і професійної практики з урахуванням міжнародного досвіду та актуальних суспільних викликів. **РН02.** Генерувати нові наукові ідеї, формулювати й перевіряти наукові гіпотези, розробляти та обґрунтовувати нові концептуальні підходи до розв'язання складних проблем фізичної терапії та ерготерапії, визначати їхню наукову новизну, теоретичне та практичне значення. **РН03.** Самостійно розробляти дизайн, планувати та виконувати оригінальні наукові дослідження у фізичній терапії та ерготерапії, обґрунтовувати вибір методів дослідження, оцінювати їхні обмеження, ухвалювати аргументовані методологічні рішення в умовах невизначеності, інтерпретувати отримані результати з дотриманням принципів дослідницької етики та академічної доброчесності. **РН04.** Здійснювати пошук, систематизацію та критичне оцінювання наукової інформації, обробляти й аналізувати емпіричні дані із застосуванням сучасних статистичних методів, цифрових технологій, спеціалізованих баз даних та програмного забезпечення, оцінювати достовірність,

	відтворюваність і обґрунтованість результатів наукових досліджень у фізичній терапії та ерготерапії. **РН05.** Критично оцінювати наукові докази, обґрунтовувати адаптацію міжнародно визнаних професійних практик, заснованих на доказах, до національного контексту, визначати шляхи впровадження результатів наукових досліджень у фізичну терапію та ерготерапію для вдосконалення реабілітаційних втручань і послуг, спрямованих на оптимізацію функціонування, активності та участі людини, забезпечення заняттєвої активності, інклюзії та доступності реабілітаційних послуг.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на лекційних, практичних заняттях, за виконання зазначених програмою індивідуальних завдань та робіт, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі засоби оцінювання під час заняття та розподіл балів, які може отримати здобувач за тему:

Засоби оцінювання результатів навчання та розподіл балів з дисципліни:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання під час заняття	Кількість балів за види робіт та загальна кількість	
		денна	заочна
1. Проблема «засліплення» (blinding) у фізичній терапії та ерготерапії: як забезпечити об'єктивність, якщо терапевт і пацієнт знають характер втручання? (Роль «сліпого» оцінювача – blinded assessor). Методи рандомізації та прихованого розподілу пацієнтів (allocation concealment). Систематичні помилки (Bias): помилки відбору (selection bias), втрати пацієнтів у процесі реабілітаційного курсу (attrition bias) та методи їх компенсації (аналіз на основі призначеного лікування – Intention-to-treat analysis). Аналіз публікацій з бази PEDro. Оцінка статті за шкалою PEDro.	Експрес-контроль.	14	

2. Вибір кінцевих точок дослідження (Outcomes): первинні та вторинні результати. Валідність, надійність (reliability) та мінімально клінічно значуща різниця (MCID) реабілітаційних шкалових оцінок та інструментальних методів (наприклад, гоніометрії, динамометрії, стабілографії). Розробка аспірантами індивідуальної PICO-карти для своєї дисертаційної роботи та обґрунтування оптимального дизайну для неї.	Експрес-контроль.	14	
3. Використання логічних операторів (AND, OR, NOT), медичних предметних рубрик (MeSH) та фільтрів баз даних. Специфіка професійних реабілітаційних баз: PEDro, OTseeker (для ерготерапевтів), Cochrane Rehabilitation. Трансформування своєї PICO-карту (з Теми 1) у текстовий пошуковий запит для PubMed. Знайти щонайменше один релевантний систематичний огляд за темою своєї дисертації та завантажити його повний текст.	Експрес-контроль.	12	
4. Чек-лист PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) як дзеркало якості огляду. Шкала AMSTAR 2 для швидкої оцінки систематичних оглядів. Практична інтерпретація графічних результатів мета-аналізу. Розбір обраного реабілітаційного систематичного огляду: аналіз графіку Forest plot (чи є ефект від реабілітаційного втручання значущим?), оцінка ризику помилок та висновок (чи можна довіряти авторам і впроваджувати цей метод у своїй роботі).	Експрес-контроль.	12	
5. Структура та 6 доменів міжнародного інструменту AGREE II (Appraisal of Guidelines for Research & Evaluation). Оцінка суворості розробки настанови, її редакційної незалежності	Експрес-контроль.	12	50

та ясності викладу. Правила адаптації міжнародних клінічних настанов за методом ADAPTE. Розбір однієї з чинних або міжнародних клінічних настанов (наприклад, «Реабілітація після інсульту» або «Менеджмент болю у нижній частині спини») та її критична оцінка за кількома доменами шкали AGREE II.			
6. Алгоритм побудови локального протоколу/клінічного маршруту пацієнта (Patient Pathway) на основі етапів реабілітації. На основі теми свого дисертаційного дослідження розібрати фрагмент алгоритму (блок-схему) клінічного протоколу або маршруту пацієнта, чітко вказавши: за яких функціональних показників (шкал) призначається конкретне реабілітаційне втручання та коли воно припиняється.	Експрес-контроль.	12	
7. Робота з національними та міжнародними патентними базами даних: УкрНОІВІ (Спеціалізована БД «Винаходи в Україні»), Google Patents, Espacenet (Європейське патентне відомство), PATENTSCOPE (WIPO). Пошук за ключовими словами, авторами (винахідниками) та кодами МПК (наприклад, A61H – Фізична терапія; пристрої для локалізації або введення в дію). Формування пошукового запиту у Google Patents або Espacenet. Знайти 2-3 профільні патенти (наприклад, спосіб відновлення функції кисті або новий тракційний тренажер), завантажити їх та проаналізувати «формулу винаходу».	Експрес-контроль.	12	50
8. Правила складання заявки на отримання патенту на корисну модель/винахід за результатами дисертаційного дослідження. Документальний супровід трансляції результатів у клініку: підготовка акту	Експрес-контроль.	12	

впровадження (університетський та локальний рівні). Складання проєкту Акту впровадження результатів власного наукового дослідження в практику конкретного реабілітаційного центру або лікарні (з чітким формулюванням: що саме впроваджено, для якої категорії пацієнтів та який медико-соціальний чи економічний ефект це дало).			
	Всього:	100	100

Перед початком заняття науково-педагогічний працівник відповідно до силабусу навчальної дисципліни ознайомлює здобувачів вищої освіти із засобами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 35 балів, до семестрового контролю не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення навчальної дисципліни.

Іспит проводиться у порядку, визначеним Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті фізичного виховання та спорту України (нова редакція).

Рекомендовані основні та додаткові інформаційні ресурси:

Основні:

1. Foundations of Clinical Research: Applications to Evidence-Based Practice / ed. L. G. Portney. — 4th ed. — Philadelphia : F. A. Davis Company, 2020. https://fadavispt.mhmedical.com/content.aspx?bookid=2885&sectionid=243179473

2. Appraisal of Guidelines for Research & Evaluation II (AGREE II) Instrument [Electronic resource] / AGREE Next Steps Consortium. — Hamilton, ON : AGREE Trust, 2013. URL: agreetrust.org

3. Knowledge Translation in Health Care: Moving from Evidence to Practice / ed. by S. E. Straus, J. Tetroe, I. D. Graham. 2nd ed. Chichester : Wiley-Blackwell, 2013. 424 p.

4. Ліщишина О. М., Мельник Є. О. Путівник по «джунглях гайдлайнів»: оцінювання методологічної якості клінічних настанов за допомогою опитувальника AGREE як невід'ємна складова адаптації клінічних настанов. Український медичний часопис. 2015. № 1 (105). С. 86–90.

5. Опитувальник з Експертизи та Оцінки Настанов II. AGREE II : Повний посібник користувача та опитувальник / Консорціум AGREE ; пер. з англ. https://evidence-impact.org/storage/205/AGREE_II_Ukrainian.pdf

Додаткові:

1. Evidence-based practice improves patient outcomes and healthcare system return on investment: Findings from a scoping review / L. Connor, J. Dean, M. McNett et al. Worldviews Evid Based Nurs. 2023. Vol. 20, no. 1. P. 6–15. DOI: doi.org

Електронні ресурси:

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: http://www.mon.gov.ua

2. Офіційний сайт Національної академії наук України: http://www.nas.gov.ua/

3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/

4. Офіційний сайт Української Асоціації фізичної терапії: https://uapt.org.ua/uk/home/

Офіційний сайт Національної медичної бібліотеки США (NLM): https://www.nlm.nih.gov/

5. База даних Національної медичної бібліотеки США: Pubmed (Medline) http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed

6. Physiotherapy Evidence Database: PEDro – безкоштовна база даних рандомізованих досліджень, систематичних оглядів і керівництв з клінічної практики в області фізіотерапії: https://www.pedro.org.au/

7. Cochrane Library – Кокранівська бібліотека: http://www.cochranelibrary.com/

8. Кокранівське співробітництво – бази даних систематичних оглядів: алфавітний каталог: http://www.update-software.com/abstracts/mainindex.htm

9. База даних систематичних оглядів, виконаних авторами, що не входять в Кокранівське співробітництво: http://nhscrd.york.ac.uk

10. Товариство фахівців доказової медицини: http://www.osdm.org

11. Centre for Evidence-based Medicine at the University of Oxford (CEBM) – Оксфордський Центр доказової медицини: http://www.cebm.net/

12. UpToDate – Частина Wolters Kluwer Health, провідний постачальник інформації та бізнес-аналітики для студентів, фахівців та установ у галузі медицини, догляду за хворими, об'єднання охорони здоров'я та фармації: http://www.uptodate.com/

13. Trip – медична база даних, пошук високоякісних доказів клінічних досліджень: https://www.tripdatabase.com/

14. Equator Network (Всі міжнародні чек-листи дизайнів досліджень: CONSORT, STROBE, PRISMA тощо): https://www.equator-network.org/